

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА
ШКОЛСКЕ 2016/2017.ГОДИНЕ

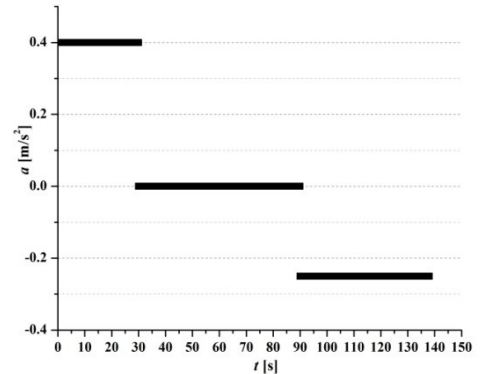
ГРАЗРЕД

Друштво физичара Србије
Министарство просвете и науке Републике Србије
РЕШЕЊА ЗАДАТАКА-фермионска категорија

ОПШТИНСКИ НИВО
22.01.2017.

P1. Првих 30 s воз убрзава убрзањем $0 \leq t < 30s, a_1 = \frac{12-0}{30} \frac{m}{s^2} = 0,4 \frac{m}{s^2}$, [1п] а потом се креће константном брзином $30s \leq t < 90s, v_2 = 12 \frac{m}{s} = const, a_2 = 0$ [1п], $90s \leq t < 138s$, док последњих 48 s кретања воз успорава са $a_3 = \frac{0-12}{48} \frac{m}{s^2} = -0,25 \frac{m}{s^2}$ [1п]. График (слика P1.) носи [2п].

Пређени пут током убрзавања је $s_1 = \frac{a_1 t^2}{2} = 180 m$, [4п] а током равномерног праволинијског кретања $s_2 = v_2(90s - 30s) = 720m$ [4п]. Током успоравања воз пређе $s_3 = v_2 t_3 - \frac{a_3 t_3^2}{2} = 288m$, где је $t_3 = 138 - 90 = 48s$ време успоравања. Пређени пут на трећој деоници може бити израчунат и као $s_3 = \frac{v_2^2}{2a_3} = 288m$ [4п]. Укупна дужина пређеног пута од А

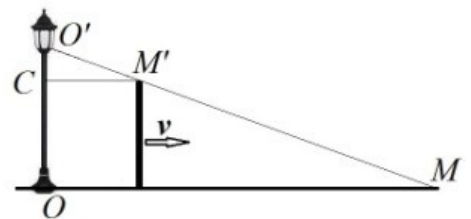
до Б је $s = s_1 + s_2 + s_3 = 1188m$ [1п]. Ако је укупно време кретања воза $t_{tot} = 138s$, његова средња брзина је $v_{sr} = \frac{s}{t_{tot}} = 8.61 \frac{m}{s}$ [2п]. Слика P1.

P2. Из $v_1 - at = v_2$ [5п] налазимо време након ког ће аутомобили имати исте брзине. Добијамо да ће се брзине изједначити након 8s од почетка успоравања [3п]. Зато време таксиста пређе пут $s_1 = v_1 t - \frac{at^2}{2} = 120m$ [2п], а полиција $s_2 = v_2 t = 88m$ [2п]. Таксиста за $t=8s$ пређе за $\Delta s = 32 m$ [5п] дужи пут, а то је управо растојање за које је полицијски аутомобил био испред на почетку успоравања. Таксиста неће платити казну, он ће сустићи али не и претећи полицијски аутомобил [3п].

P3. Време потребно човеку да пређе преко једног степеника је $t_0 = \frac{\tau}{n_0}$ [3п]. Уколико са t обележимо време пењања човека док се степенице крећу, тада мора да важи да је $h(n_0 - n) = \frac{v}{2} t$, где је n број степеника преко којих човек закорачи у овом случају. Ова формула нам говори да се за време t попело $(n_0 - n)$ степеника висине h брзином $\frac{v}{2}$ (јер посматрамо само вертикалну компоненту брзине) [7п]. Даље, мора да важи да је $n = \frac{t}{t_0}$ [2п], па комбиновањем ових једначина добијамо да је $t = \frac{h n_0}{\frac{h}{t_0} + \frac{v}{2}}$ [3п], односно $t = 9,23s$ [2п]. Одмах се види и да је $n = [18,46] = 18$ степеника [3п].

P4. На првом делу пута аутомобил убрзава из мировања $v_0 = 0$ и достиже брзину $v = at'$. Затим се време t_2 креће том истом брзином, а потом време t'' успорава до заустављања. Успоравање је према интензитету исто као и убрзање па је време трајања прве и треће деонице пута исто тј. $t' = t''$ [2п]. Ако је укупно време кретања аутомобила t , онда је време које се аутомобил креће равномерно $t - 2t'$ [2п]. Средња брзина на целом путу се добија из $v_{sr} = \frac{s}{t}$ [2п] где је s укупни пређени пут, а t време кретања. Укупан пређени пут аутомобила је $s = \frac{at'^2}{2} + v(t - 2t') + vt' - \frac{at'^2}{2} = v(t - 2t') + vt' = v(t - t') = at'(t - t') = a \frac{t-t_2}{2} \frac{t+t_2}{2}$ [6п]. Одатле је $v_{sr} t = a \frac{t-t_2}{2} \frac{t+t_2}{2}$ [2п] па је $v_{sr} t = a \frac{t^2 - t_2^2}{4}$ [4п], односно $t_2 = t \sqrt{1 - \frac{4v_{sr} t}{at}}$ [2п].

P5. Из сличности (слика P5.) троуглова $\triangle OMO' \sim \triangle CM'O'$ [2п] следи однос страница $\overline{OM} : h_2 = \overline{CM'} : (h_2 - h_1)$ [3п] одакле се налази $\overline{OM} = \frac{h_2 \overline{CM'}}{h_2 - h_1}$ [1п]. Ако се положај човека промени за $\overline{CM'}$ током времена Δt , промена положаја врха сенке биће $\Delta \overline{OM} = \frac{h_2 \Delta \overline{CM'}}{h_2 - h_1}$ [5п]. Дељењем са Δt добије се $\frac{\Delta \overline{OM}}{\Delta t} = \frac{h_2 \frac{\Delta \overline{CM'}}{\Delta t}}{h_2 - h_1}$ [2п]. Брзина човека је $\frac{\Delta \overline{CM'}}{\Delta t} = v$ [5п], па се брзина врха сенке добије као $v_M = \frac{h_2 v}{h_2 - h_1}$ [2п].

Слика P5.